

* Mehmet
Bezdán

** Nilhan
Kızıldağ

EDİTÖR / EDITOR

2014 yılından bu yana yayınlanan TINA Denizcilik Arkeolojisi Dergisi, başta Anadolu kıyıları ve Akdeniz olmak üzere dünyanın her köşesinde gerçekleştirilen denizcilik arkeolojisi alanında yapılmış çalışmalara yer vermektedir. Hakemli süreli bir yayın olan derginin bu sayısı Deniz Jeoarkeolojisi konusunda yapılmış çok disiplinli araştırmaları konu alan özel bir sayı olarak hazırlanmıştır.

Söz konusu sayıda, arkeoloji ve yerbilimlerini metodolojik ve teorik açıdan bir araya getiren çok disiplinli araştırma sonuçları ve tartışmalara yer verilmiştir. Bu kapsamda, sualtında kalmış Antik Dönem kıyı ve liman yerleşimleri ile deniz seviyesi değişimlerinin bu yerleşimlere etkileri tartışılmıştır. Bu sayıyla birlikte Türkiye’de yayınlanan bir dergide ilk kez uzman araştırmacılar tarafından yazılmış jeoarkeolojik çalışmalara ilişkin makaleler bir araya getirilmiştir.

Türkiye kıyılarında bulunan antik liman kentlerinde jeomorfoloji, paleocoğrafya ve jeoarkeoloji çalışmaları yürüten Prof. Dr. Ertuğ Öner ve çalışma arkadaşları, bu sayıda farklı bölgelerde gerçekleştirilen sondaj verilerine dayanarak, Holosen Dönem paleocoğrafyası- eski kıyı çizgisi değişimleri ile bunun antik yerleşimlere etkisini ortaya çıkaran önemli bir çalışmasını bizlerle paylaşmıştır. Deniz seviyesi değişimlerinin Antik Dönem kıyı ve liman yerleşimleri üzerindeki etkileri konusunda önemli çalışmaları bulunan Doç. Dr. Harun Özdaş ve Dr. Öğr. Üy. Nilhan Kızıldağ, dergimizin 11. özel sayısında, Halikarnassos antik limanı ve çevresinde yürüttükleri jeoarkeolojik araştırmaya ilişkin ilk sonuçlarını yayınlamışlardır. Doç. Dr. Mustafa Koçak ise günümüzde denizle bağlantısı kesilmiş Patara Antik Limanı’nda yürütülen jeoarkeolojik çalışmalara ilişkin sonuçlar ile ileriki araştırmalar için kullanılacak yöntemleri bu sayıda ortaya koymuştur.

Holosen Dönem boyunca, iklim değişimi ve tektonik hareketler sonucunda deniz seviyesinin yükselmesiyle birçok kıyı ve liman yerleşimi sular altında kalmıştır. Akdeniz kıyılarında yerleşen toplumlara etkileyen bu yıkıcı olay, gelecekte de coğrafyayı değiştirerek insanlar üzerinde rol oynayacaktır. Bu nedenle, jeoarkeoloji sadece kültür ve coğrafya arasındaki etkileşimi ortaya çıkarmakla kalmayıp, kıyı şeridi yerleşimlerinin gelecekte nasıl etkileneceği konusunda da bilgi sağlamaktadır.

Dünyada uzun yıllar önce önemi fark edilerek üzerine çok sayıda çalışmalar yapılan deniz jeoarkeolojisi alanında, Türkiye kıyılarında da son yıllarda kapsamlı araştırmalar yürütülmektedir. Bu alandaki makaleleriyle özel sayımıza katkıda bulunan değerli yazarlara ve makalelerin gelişmesinde büyük rolü olan hakemlere emekleri için teşekkür ederiz.

* **Editör / Chief Editor: Mehmet Bezdán.** mehmet@bezdán.org

** **Nilhan Kızıldağ, Dokuz Eylül Üniversitesi., ** Nilhan Kızıldağ, Dokuz Eylül University.**

Being published since 2014, TINA Maritime Archaeological Periodical covers studies on maritime archaeology carried out all around the world, mainly in Anatolian shores and the Mediterranean Sea. The current issue of this peer-reviewed journal is now published as a special issue that focused on multidisciplinary studies performed on Marine Geoarchaeology.

The issue contains the results from multi-disciplinary studies and discussions which combine archaeology and geo-sciences methodologically and theoretically. In this context, submerged ancient coastal and harbor settlements and the effect of sea level changes on such settlements have been discussed. This issue achieves to bring articles on geoarchaeological studies by specialist researchers together for the first time in a journal published in Turkey.

Prof. Dr. Ertuğ Öner and his colleagues, who have performed many projects on geomorphology, paleogeography, and geoarchaeology in the ancient harbor settlements along the coast of Turkey, have published their notable paper on the effect of Holocene paleogeography-paleo shoreline changes on the ancient settlements, taking into account drilling data from various locations. Dr. Harun Özdaş, Assoc. Prof., and Dr. Nilhan Kızıldağ, Assist. Prof., who have remarkable studies on the impacts of sea level changes on the ancient coastal and harbor settlements, published the preliminary results of their geoarchaeological survey, which was performed in the ancient Halicarnassus Harbor and its surroundings. Dr. Mustafa Koçak, Assoc. Prof., presented the results concerning the geoarchaeological studies performed in the ancient harbor of Patara, which is now disconnected with the sea, and the methods to follow for the future studies.

During the Holocene, many coastal and harbor settlements has been submerged due to sea level rise as a result of climate changes and tectonic movements. This catastrophic event, which has impacted on coastal inhabitants in the Mediterranean, would also effect on human habitations in the future by changing the geographic conditions. For this reason, geoarchaeology not only brings out the relationship between culture and geography, but also provides information on how coastal settlements may be affected by similar events in the future.

The importance of marine geoarchaeology has been recognized in the world many years ago and a great number of studies have been carried out in this field. In recent decades, remarkable comprehensive researches have been conducted along the coast of Turkey. We would like to give special thanks to the authors for their valuable contributions to this special issue; and to the reviewers for their constructive comments and efforts improved the quality of the articles.